

Sygn. akt IV U 1887/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Guniewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2020 r.

sprawy S. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o rekompensatę

na skutek odwołania S. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 1 sierpnia 2019r.

znak : (...)

I. oddala odwołanie,

II. zasądza od wnioskodawcy S. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 1887/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 stycznia 2020 r.

Decyzją z dnia 1 sierpnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy S. S. prawa do rekompensaty, powołując się na art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych. Wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił, że wykonywał prace w warunkach szczególnych przez okres co najmniej 15 lat – udokumentowany okres wynosi jedynie 14 lat 11 miesięcy i 6 dni. Nie uwzględniono okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych w (...) Sp. z o.o. od 19.09.2004r. do 31.05.2005r. z uwagi na błędne świadectwo pracy, w którym brak stanowiska pracy zgodnego z zarządzeniem resortowym.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca. Wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do rekompensaty podnosząc, że poza okresami uznanymi za udokumentowane przez organ rentowy wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie od 19.09.2004r. do 31.05.2005r. w (...) Sp. z o.o.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Nadto ZUS stwierdził, że sporny jest okres zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. od 19.09.2004r. do 31.05.2005r. Przedłożone za ten okres świadectwo pracy w warunkach szczególnych jest nieprawidłowe, gdyż nie wskazuje stanowiska pracy ani nie powołuje się na odpowiednie zarządzenie resortowe. Niemniej jednak wnioskodawca spełnił warunki do wcześniejszej emerytury z art. 184 ustawy emerytalnej. Staż ogólny wnioskodawcy na dzień 01.01.1999r. wynosi bowiem 26 lat, 4 miesiące, 9 dni okresów składkowych. Natomiast pracy w warunkach szczególnych wnioskodawca posiada na ten dzień ponad 15 lat, ponieważ do okresu uwzględnionego niniejszą decyzją, w świetle przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2016r., poz. 887 ze zm.) – emerytalnej, należałoby wliczyć również okres służby wojskowej od 25.09.1973r. do 15.09.1975r. przypadający w całości w okresie pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca miał zatem możliwość skutecznego ubiegania się o prawo do wcześniejszej emerytury z art. 184 ustawy emerytalnej ale nie skorzystał z tej możliwości. W tej sytuacji prawo do rekompensaty nie przysługuje.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. S. urodził się w dniu(...)

W okresie od 19 września 2004r. do 31 maja 2005r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonując prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości – wymienione w Wykazie A, Dział V w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych poz. 5 stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U Nr 8, poz. 43, z dn. 18.02.1983r. ze zm.)

(dowód: świadectwo pracy wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 09.06.2013r.)

W okresie od 25.09.1973r. do 15.09.1975r. wnioskodawca odbył zasadniczą służbę wojskową

(dowód książeczka wojskowa – kserokopia).

Staż ogólny wnioskodawcy na dzień 1.01.1999r. wynosi 26 lat 4 miesiące i 19 dni okresów składkowych (decyzja ZUS o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 30.07.2019r.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o:

- dowody z /wymienionych dokumentów znajdujących się w: aktach kapitałowych, emerytalnych, których autentyczność i wiarygodność nie była kwestionowana przez strony i nie budziła wątpliwości Sądu;

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu na gruncie niniejszej sprawy była kwestia spełnienia przez wnioskodawcę warunków przyznania mu prawa do rekompensaty.

Zgodnie z definicją ustawową zawartą w art. 2 pkt. 5 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata jest odszkodowaniem za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeżdą prawa do emerytury pomostowej.

Przesłanki przedmiotowego świadczenia są sprecyzowane w art. 21, art. 22 i art. 23 ust. 2 ustawy pomostowej. Zgodnie z powołanymi przepisami rekompensata przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 roku (tylko dla tych ubezpieczonych ustala się kapitał początkowy), który ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat do dnia 1 stycznia 2009 roku. Jednocześnie ust. 2 art. 21 precyzuje przesłankę negatywną, stanowiąc, iż rekompensata

nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Powyższe oznacza, iż dla ustalenia prawa do rekompensaty konieczne jest wykazanie określonego charakteru pracy ubezpieczonego pracownika w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w wymiarze co najmniej 15 lat do dnia 1 stycznia 2009 roku, przy jednoczesnym braku możliwości uzyskania prawa do emerytury pomostowej lub prawa emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na skutek zmiany stanu prawnego wprowadzonego ustawą o emeryturach pomostowych. Podnieść należy, iż dla właściwej interpretacji przesłanki negatywnej z art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych istotne znaczenie ma treść art. 2 pkt. 5 powołanej ustawy. Opierając się na brzmieniu literalnym art. 21 ust. 2 ustawy należałoby uznać, iż każdej osobie, która uzyskała prawo do emerytury na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS nie przysługuje rekompensata. Natomiast celem wprowadzonej rekompensaty jest zgodnie z art. 2 pkt. 5 ustawy o emeryturach pomostowych zapewnienie pracownikom uzyskania odszkodowania za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, którzy nie nabędą prawa do emerytury pomostowej. Ratio legis ustanowienia przez ustawodawcę instytucji rekompensaty było zatem dążenie do wyrównania szkody, spowodowanej wejściem w życie ustawy o emeryturach pomostowych, poniesionej przez osoby legitymujące się 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, a nie spełniające innych warunków do ustalenia im wcześniejszej emerytury do dnia 1 stycznia 2009 roku i jednocześnie nie spełniające warunków do ustalenia im emerytury pomostowej po tej dacie. Dla powstania prawa do rekompensaty koniecznym więc jest, by ubezpieczony poniósł szkodę, poprzez utratę możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z FUS, wskutek odebrania mu tego przywileju przez ustawodawcę.

W ocenie Sądu, w realiach niniejszej sprawy, nie sposób uznać, aby po stronie wnioskodawcy wystąpiła tego rodzaju szkoda.

Prawo do wcześniejszej emerytury dla osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, regulują przepisy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. 1983, Nr 8, poz. 43, ze zmianami). Prawo do emerytury nabywają ubezpieczeni po osiągnięciu wieku przewidzianego m. in. w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnili kumulatywnie następujące przesłanki:

- posiadają okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet,
- legitymują się okresem składkowym i nieskładkowym, o którym mowa w art.27.

Natomiast, w myśl art. 184 ust. 2 emerytura, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Powołane normy pozwalają na uzyskanie prawa do emerytury ubezpieczonym, którzy spełnią przesłanki stażu ogólnego i stażu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do dnia 1 stycznia 1999 roku, zaś pozostałe warunki, w tym osiągnięcie obniżonego wieku emerytalnego następuje oczywiście po dacie 1 stycznia 1999 roku (wyrok SA w Lublinie z dnia 12 sierpnia 2015 roku III AUa 417/15 LEX nr1771489).

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach przy odliczeniu okresu zasadniczej służby wojskowej, okres wykonywania przez wnioskodawcę pracy w warunkach szczególnych przekroczył więc 15 lat.

W takim stanie rzeczy, uwzględniając pozostałe okoliczności tj. wiek wnioskodawcy, wykazany staż ubezpieczeniowy do dnia 1 stycznia 1999 r. oraz fakt, że nie był członkiem OFE, stwierdzić należało, że wnioskodawca spełnił przesłanki

z art. 184 ustawy emerytalnej i gdyby złożył wniosek uzyskałby prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Nie można zatem uznać, że na skutek działań ustawodawcy (wprowadzenia ustawy o emeryturach pomostowych) wnioskodawca poniósł szkodę uzasadniającą przyznanie jej prawa do rekompensaty.

Wobec braku realizacji przez wnioskodawcę przesłanek przyznania prawa do rekompensaty odwołanie podlegało oddaleniu o czym Sąd orzekł na podstawie 47714 § 1 kpc.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 kpc.